

10. Trainen welk systeem?

Door regels en structuur op te stellen creëert u voor de hond meer vrijheid

De manier waarop je een hond traint is wat je doet, niet automatisch wie je bent

In de hondenwereld zijn vele clichés en uiteraard is daar dikwijls iets van waar, anders waren het geen clichés maar er is één gezegde dat echt de nagel op de kop is in verband met systemen. Dit gezegde luidt “Er is maar één ding waar twee hondenmensen het over eens zijn en dat is wat de derde verkeerd doet”.

Die ene zin beschrijft perfect wat nu leeft. Immers de laatste jaren is het trainen van honden zéér commercieel geworden en waar centen te verdienen zijn en er geen controle is duiken oplichters en bedriegers op. Maar ook narcisten en fantasten. Wanneer die het mooi uitleggen zijn ze voor een leek zeer dikwijls niet te onderscheiden van echte vakmensen, die er gelukkig ook zijn. Sommigen daarvan zijn zelfs vrijwillig en onbezoldigd op hondenscholen te vinden.

Het is dus zeker niet zo dat u door veel te betalen zekerheid hebt over de kwaliteit van uw instructeur, hondenbegeleider of wat de naam ook is die uw raadgever draagt. Feit is dat u zelf verantwoordelijk bent. Dat wil niet zeggen dat u er alleen voorstaat, helemaal niet, maar u bent wel verantwoordelijk voor de keuze:

- door wie je u laat begeleiden
- of je het zelf doet
- naar een hondenschool gaat
- of privé les volgt.

Ik som enkele zaken op die je kunnen helpen de juiste keuze te maken. Wees realistisch, denk logisch na en stel geen retorische vragen. Als je aan de melkboer vraagt of melk gezond is weet je dat het antwoord “Ja” is. Zelfs frieten zijn gezond maar je moet het vragen aan de uitbater van een frituur!

Op allerlei manieren tracht men mensen te beïnvloeden en dat is logisch. Maar denk na. Het begint al met die dingen te zeggen die jij wil horen. Bijvoorbeeld dat het eigenlijk niet uw fout, dat je niet streng moet zijn of dat het heel eenvoudig is. Vergeet al die mooie woorden, als het zo eenvoudig moest zijn dat je slecht gedrag alleen maar moet negeren

en goed gedrag belonen dan zouden er volgens mij niet veel hondenproblemen bestaan. Maar die zijn er wel en de meeste zelfs door fout gedrag te negeren.

Een eenvoudige regel is dat je fout gedrag negeert als het niet zelfbelonend is of als je niet fysisch kan ingrijpen. Als een hond aan een tafelpoot knaagt en je zit ernaast dan negeer je dat uiteraard niet.

Gedrag is niet alleen goed of fout. Voor honden zijn vele zaken heel gewoon die wij juist ongewenst vinden. Zoals paardenstront eten of in rotte vis rollen. Daar is voor de hond niets fout aan maar het is voor ons ongewenst gedrag. Wanneer je dit negeert doet uw hond het als hij 13 jaar is nog.

Dus let op met mensen die het te eenvoudig voorstellen, zelfs wanneer ze zwaaien met een diploma. Of je goed bent of niet wordt niet bepaald door een diploma. Een diploma bewijst dat je op het examen nog wist wat de docent verteld had. Gelukkig ken ik mensen met een diploma die echt goed zijn. Ik ken er spijtig genoeg ook die hun eigen hond niet deftig kunnen uitlaten.

Wees ook voorzichtig met mensen die vergezochte spectaculaire of moeilijke woorden gebruiken. Niet zelden hebben zij zwakheden te verbergen of slaan die woorden nergens op. **Holistisch** bijvoorbeeld is een mooi woord op zich maar betekend gewoon **geheel** en in zoverre slaagt het nergens op omdat het gewoon zo hoort. Het is zoals men in een reclame de prijs van een auto zou vermelden en zeggen “stuur inbegrepen”. Dat is toch normaal, iedereen gaat daar van uit.

Zo is het ook logisch dat een hond trainen een geheel is. Hij moet gezond zijn, natuurlijk gevoed worden, goed ingeprent, verrijkt opgegroeid en voldoende afgereageerd zijn. Pas dan kan men aan de slag met een zéér grote kans op succes.

Een andere slogan van een trend die gelukkig over zijn hoogtepunt is was **positief**. Maar wat is er positief aan een laakbare houding die geen resultaten geeft. Natuurlijk moet je positief ingesteld zijn om op een goede manier met honden om te gaan maar een tijd lang leek het wel de omgekeerde wereld. Wie niet aan antropomorfisme deed, of moet ik zeggen leed, werd als een boeman beschouwt. Terwijl antropomorfisme (dus het vermensen van honden) ongeveer het ergste is wat je een hond en daardoor ook zijn omgeving kunt aandoen.

Een hond kan alleen maar hond zijn en om positief te trainen moet je positief ingesteld zijn. Het is dus zeker juist dat vermoeidheid, verwarring, boosheid, nervositeit, frustratie, radeloosheid, onmacht, jaloezie, angst, agressie, vergeldingsdrang, macho gedrag en spanningen zeer slechte gemoedstoestanden zijn om honden te trainen.

Dat zijn luiheid en onkunde ook natuurlijk ook en straffen gelijkstellen met corrigeren is in elk geval onkunde:

- a. Omdat je het technisch niet kunt, wat op zich begrijpelijk is
- b. Of omdat je het concept niet begrijpt, wat je kan begrijpen als je het wil

In geval A is het grote misverstand kracht, mensen die van goede wil zijn denken dat ze niet voldoende sterk zijn. Vooral dames. Nu goed corrigeren heeft niets met straffen te maken en ook niets met kracht. Het gaat om techniek, timing en controle.

Het misverstand is juist ontstaan door mensen die het niet goed doen maar wel kracht hebben. In dat geval wordt de hond dikwijls wel gestraft, gaat tijdelijk ongeveer doen wat verlangt wordt maar loopt erbij als een geslagen hond. Dat is natuurlijk niet goed maar dat wil niet zeggen dat het concept niet goed is. Het wil alleen zeggen dat het niet goed wordt uitgevoerd! Wanneer een dommerik aardappelen wil schillen met de verkeerde kant van het aardappelmesje is dat mesje niet slecht, het wordt alleen verkeerd gebruikt!

Als we dit doortrekken naar theoretici die altijd radicaler denken dan is het aardappelmesje slecht. Dit lijkt waanzin maar het is de realiteit. Dus let op met mensen die het verschil niet kennen tussen straffen en corrigeren. Ze hebben alleen gelijk waar ze zeggen dat een hond straffen niet werkt maar door hun fanatisme of onkunde kennen ze het verschil niet.

- Iemand die kennis heeft en zelfvertrouwen = assertief. Dat is een voorwaarde om honden te trainen.
- Iemand zonder kennis en zelfvertrouwen = arrogant. Een zéér slechte eigenschap om honden te trainen.

Geloof dus geen fundamentalisten! Die beweren dat je een hond kunt trainen of opvoeden door enkel te belonen. Het zijn meestal zeer mooie verhalen, als sprookjes zo mooi maar net als sprookjes niet echt. Al honderden malen heb ik het gehoord maar nog nooit heb ik het gezien en diegene die dachten het mij te kunnen tonen waren zo vergevingsgezind in het gedrag van hun honden dat ze meteen ook hun ongelijk bewezen!

Gek genoeg zijn het niet altijd fanatici die bepaalde fouten van hun hond niet zien. Zo hadden we ooit 2 klanten, broer en zus die beide een hond hadden die we begeleid hebben. Toen we klaar waren en afscheid namen wenste de vader ons proficiat met naar zijn zeggen "ons prachtig werk". Hij voegde er wel aan toe "Zelf heb ik zeer veel honden gehad, nooit geen begeleiding nodig gehad en ook nooit problemen". De dochter antwoordde "Ja pa, maar toen de Rottweiler de pony had aangevallen hebben we die toch moeten laten inslapen". Waarop de zoon zei "En uw Dobermann heeft de 2 Jack Russels

doodgebeten en uw laatste hond heeft tot hij stierf in huis gepist en gekakt” waarop pa antwoordde “Ja maar echt problemen hebben we toch nooit gehad”!

Het is dus maar hoe je het bekijkt. Vergeet niet dat deze man heel normaal was en in het vak dat hij deed meer dan goed.

Ik vertel nog een verhaal in de andere richting, ook weer van iemand die verder heel normaal was. Hij werkte op dat moment voor mij als cameraman. Zijn hond stierf in die periode van ouderdom en na een korte rouwperiode haalde hij een nieuwe hond op in het asiel. Twee dagen later ontsnapte de hond door over de afsluiting van de tuin te springen en een dag later belde men vanuit het asiel, dat hij verwittigd had, dat de hond die hij gekozen had terug was binnengebracht. De man haalde de hond weer op en plaatste hem, echt waar, terug in dezelfde tuin en natuurlijk ontsnapte de hond opnieuw en dit gebeurde 3 maal. Toen ik hem zei dat hij waarschijnlijk de afsluiting moest verhogen bekeek hij mij alsof ik van Mars kwam. De draad was altijd zo hoog geweest zei hij en de vorige hond was daar nooit overgesprongen, dus aan de draad kon het niet liggen. Na de 5é ontsnapping heeft hij de hond niet meer meegekregen en in mij bleef hij ontgoocheld. Hoe kon het dat ik na zoveel ervaring niet begreep dat het niet aan die afsluiting kon liggen?

Mensen willen van hun probleem af. De hond moet veranderen, zij niet!

Wellicht mede daarom bestaat het ideale systeem niet. Elke mens is uniek, elke hond ook. In grote lijnen kan men stellen dat om iets te leren best kan beloont worden en om iets af te leren meestal moet gecorrigeerd worden. Alleen belonen werkt niet, er is altijd de opperste beloning. Dat wil zeggen, iets dat lekkerder is of leuker dan het snoepje dat jij vasthoudt.

Ook is het zo dat eten de voornaamste drift is maar niet de hoogste. Jachtdrift is bvb hoger. Dat is trouwens de reden dat een vos niet één, maar meestal alle kippen doodbijt. Wanneer de kippen stil zouden blijven zitten dan doodde hij er één en at die op maar doordat ze allemaal vluchten en fladderen wekt dat zijn jachtdrift op en dood hij alles wat beweegt. Die moeilijk te controleren drang of drift is de hoofdreden dat alleen belonen niet werkt!

Wees ook zéér sceptisch bij borsttuigen of Gentle leaders. Dergelijke borsttuigen trachten de hond uit evenwicht te brengen wanneer hij trekt. Dus zelfs als het helpt laat de hond het omdat het ongemakkelijk is en niet omdat hij respect voor u heeft. Wanneer je goed corrigeert helpt het altijd en krijgt de hond respect voor u waardoor hij zich op andere gebieden ook beter gaat gedragen.

Een Gentle leader bootst eigenlijk een neusbeet na wat de bevestiging is van het leiderschap. Bij wilde honden en wolven een gekende handeling om conflicten en

gevechten te vermijden. Het dient dus om een **verworven** status te bevestigen. Het komt er eigenlijk op neer dat wie het juist kan gebruiken het eigenlijk niet meer nodig heeft!

Kortom, het zorgt voor verwarring! Als de hond trekt is er een probleem in de relatie en dan moet je dat probleem oplossen. Je moet er niet voor zorgen dat de hond iets minder hard trekt, waardoor je hem meestal wel kan tegenhouden, de relatie moet hersteld worden en dus het evenwicht. Soms zelfs letterlijk!

Mensen die hun kennis of hun diensten willen verkopen trekken soms verkeerde besluiten. In dat verband vertel ik u het verhaal van Zotte Mit die haar bok sloeg omdat hij geen melk gaf. Het enige juiste besluit is hier dat Mit inderdaad zot was maar voor sommige volgers van de zogenaamde positieve methode is het een bewijs dat slaan niet helpt om melk te geven en dat is inderdaad ook juist.

De invloed van de trend om niet meer te corrigeren is zo groot geworden dat mensen soms laten wat hun gevoel zegt dat ze zouden moeten doen om wat andere mensen anders van hun denken!

Gek genoeg zijn diezelfde andere mensen ook minder tolerant geworden voor de problemen die dat niet corrigeren met zich meebrengt. Het ergste vind ik dat goed corrigeren helemaal niet opvalt. Ik bedoel bij de honden waar het van in het begin allemaal een beetje loopt zoals het hoort. Niet die onopgevoede, losgeslagen halve gekken die eerst enkele jaren hebben kunnen doen wat ze wilden en die na soms enkele jaren van terreur bij ons gebracht worden om dikwijls letterlijk hun leven te redden. Daar is ook voor ons specialisten enkele dagen werk aan.

Voor de gewone liefhebber die het met zijn hond goed wil doen is het eenvoudig. Bij een goede correctie komt er een kleine snelle ruk opzij. Liefst op 90° van de hond. Timing is dus zéér belangrijk want als je te laat bent kan je nooit opzij corrigeren en daar loopt het meestal fout.

Wat als de hond voor u is en hij is gemotiveerd om vooruit te gaan? Zelfs wanneer u nog leiband over heeft om een ruk of snok te geven maakt u bij de hond de drang om naar voor te gaan alleen maar hoger. Dat wordt dus de vicieuze cirkel en hier ontstaat de mythe dat corrigeren niet werkt.

Dus enkel opzij, vanuit een doorhangende leiband een kleine vinnige ruk, die de hond zijn poten laat waar ze zijn maar zijn bovenlichaam lichtjes uit evenwicht brengt.

Iedereen weet en kent het verschil tussen bang zijn en schrikken. Wel, zo is er ook een verschil tussen trekken en snokken, het is een techniek die men zich eigen moet maken. Denk maar aan de truc waarbij men een tafellaken wegtrekt, ik moet eigenlijk zeggen "wegsnokt", vanonder een servies dat op een gedekte tafel staat. Wanneer je trekt lukt het

niet en dat wil zeggen dat de truc niet goed wordt uitgevoerd. Het wil niet zeggen dat het niet kan want als je snokt dan gaat het wel.

Uiteraard gaat het hier maar over een servies maar het gaat er wel over of het servies heel blijft of niet. Bij de hond gaat het over respect en niet zoals bij knoeiers die het niet kennen of kunnen over angst.

Wanneer de hond respect voor u heeft, hebt u de fundatie gelegd die alles wat nog komt mogelijk en zelfs eenvoudig maakt!

Denis Steurs